

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in praznika. — Izserati do 30 petti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji izserati petti vrst Din 4. — Popust po dogovoru, izserati davek posebej. — "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za iznosstvo Din 25. — Rokopis se ne vraca.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Kramševa ulica 6. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 8b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 102.

Poštna braničina v Ljubljani št. 10.351

Po Rooseveltovih izjavah:

Amerika stopa na plan

V tesnejšem sodelovanju z Družtvom narodov hoče Amerika podprteti skupno akcijo demokratičnih in miroljubnih držav za ohranitev in okrepitev miru

Washington, 8. oktobra. AA. (Reuter). Izjava zunanjega ministrstva o kitajsko-japonskem sporu in o načelih mednarodnega sožitja je zbudila v tukajšnjih diplomatskih krogih veliko pozornost, in to tem bolj, ker je bila izdana tako naglo po Rooseveltovem govoru. Tu zlasti poudarjajo pomen onega dela izjave, ki proglaša silo kot neprimerno sredstvo za reševanje mednarodnih problemov.

Washington, 8. oktobra. K oficielni izjavi zunanjega ministrstva dodačajo da mednaroden mestu, da Zedinjene države ne bodo uporabile nobenih nasilnih ukrepov proti Japonski, temveč da hočejo izvajati skupno z Družtvom narodov samou moraličen pritisik. Zedinjene države so pripravljene sodelovati pri posvetovanju signatarnih držav pogodb devotorjev Izvajalnega departementa smatralo za nov dokaz za preokret ameriške zunanjosti politike od popolne izolacije v svetu energičnega sodelovanja za svetovni mir.

Washington, 8. oktobra. Ameriški poslanik v Sveti Harison je dobil nalog, da izroči prepis uradnega sporočila zunanjega ministrstva o sporu na Daljnem vzhodu glavnemu tajniku DN. V tukajšnjih poučenih krogih izjavljajo, da se USA nikoli ni upirala ciljem DN, še več, kadar so sli interesi DN vstrič s koristimi USA, so šle Združene države še dalje v duhu DN.

Izjava ameriškega zunanjega ministra

Washington, 8. oktobra. AA. (Havas). Na vprašanje o pomenu včerajšnje izjave ameriške vlade o dogodkih na Dalnjem vzhodu, je zunanjji minister Cordell Hull izjavil, da so bile Zedinjene države prisiljene tako nastopiti, ker so tudi same podpisnice takoj Brinrand-Kelloggovega pakta kakor Washingtonskega dogovora devetih velesil. Pripominil je, da so Zedinjene države Severne Amerike v tem vprašanju nastopile povsem na svojo pest, da niso bile od nikogar vprašane za svet in da so svoj sklep sprejeli samostojno. Gled konference devetih velesil pa je izjavil, da se ne ve, kje se bo vrnila.

Francija pozdravlja Rooseveltovo pobudo

Pariz, 8. oktobra. Ministrski predsednik Chautemps je bil v ameriškem klubu v prisotnosti mnogih politikov in diplomatorjev, med katerimi sta bila tudi finančni minister Bonnet in ameriški odpravniki poslov Wilson, gorov, v katerem je proslavljal francosko-ameriško prijateljstvo. Nato se je dotaknil tudi govora predsednika Roosevelt, ki ga je s stališča Francije prisreno pozdravil. Francija se privzima k načelom, ki jih je predsednik Roosevelt proglasil v svojem govoru. Akcija izolacije bi bila neudinkovita in nevarna, ako je treba preprečiti kršitve integratritev gotovih narodov. Samo skupna voja vseh miroljubnih narodov more tvoriti nepremjivo zapreko pri načelih.

Italijanom ne gre v račun

Rim, 8. oktobra. Italijanski listi so objavili Rooseveltov govor le v prav kratkih izvlečkih. Pač pa ga nekateri listi sedaj na svoj način komentirajo. Tako prvi »Gazeta del Popolo«, da Rooseveltov govor nima prav nobenega stvarnega pomena, niti take vsebine, da bi lahko služil za osnovno novi ameriški zunanjosti politiki. Govor je bil povsem podoben agitacijskemu govoru, kakršni so v Ameriki običajni za časa volilne kampanje. Izjave, ki jih je podal Roosevelt, se morajo smatrati že za neke vrste tolazbo, ker je stvar brez vsake osnove. Zaradi tega bi prav za prav ne bilo niti potrebno resnejše razpravljati o izjavah ameriškega predsednika.

»Tribuna« pa naglaša, da so fašistične države z dejaniem že ponovno dokazale, da so zvesti mirovni ideji, ki sta jo javno in manifestativno ponovno proglašala tudi Mussolini in Hitler v Berlinu. Toliko bolj pa bi morale Rooseveltove izjave veljati za razne velike demokratske sile, ki napadajo miroljubne narode s klevetami in lažmi, in ki so zaradi tega prav za prav devjanski hujščki posameznih držav proti miru in sodom.

Roosevelt očitajo diktatorske skomine

Washington, 8. oktobra. Šest velikih mirovnih organizacij je začelo kampanijo za obranitev ameriške neutralnosti. Objavile so poseben program, v katerem ostro oprovočajo Rooseveltove izjave v Chicagu. V njem trde med drugim da Roosevelt goni svet v vojno, kar je tudi predsednik. Wie nognal Ameriko v svetovno vojno leta 1917. Proglas nadalje pravi, da predstavlja kolektivna akcija največje nevernost za mir. Zato Rooseveltov govor ne pomeni nikakoga pozitivnega programa za mir, temveč naoprotto se ženljuni zakon o ameriški neutralnosti, ki smo ga po pravici smatrali za največjo »kartu svobode« ameriškega naroda. Proglas prihaja končno do zaključka, da je edino sredstvo za ohranitev miru

Gigantsko oboroževanje Amerike Izdatki so predvideni na dve milijardi — Amerika hoče postati najmočnejša na svetu

London, 8. oktobra. Z Veliko pozornost v vsej angleški javnosti so zbudile vesti iz Amerike, da je ameriška vlada sprejela gigantsko oboroževalni program. Amerika namenava izredno v ta namen 2 milijardi dolarjev in se tako oborožiti, da bo najmočnejša sila na svetu. Pri tem naglašajo, da se je Amerika odločila za ta korak za

nistro na svojo pobudo in brez naloga svoje vlade, da bi se porazgoveril z ameriškim zunanjim ministrom o pomenu ameriških objav. Na vprašanje, ali bi mogla izjava ameriškega zunanjega ministra, ki je bila izdana včeraj, povzročiti napetost med Japonsko in USA, je Saito odsekano odgovoril: »Ne! Dodal je še, da utegne najmočnejši razvoj krize na Daljnem vzhodu dovolj razumevanja med obema državama s tem, ker se bo položaj tako samo razčistil.«

Japonski poslanik pri Hullu

Washington, 8. oktobra. Včeraj je posez zunanjega ministra Hulla japonski poslanik Saito. Novinarjem je po avdijenci izjavil, da ni protestiral zaradi ameriške obsoobe japonskega postopanja na Kitajskem, temveč da je obiskal zunanjega mi-

strosko izvajanje demokracije, dočim kaže Roosevelt bolj in bolj diktatorska nagrena.

straga sredstva so kombinirani v več smernic. Eredvsem so tu na prvem mestu filosofski žrtve; te zadenejo ne samo interes države, temveč tudi koristi banovinskih, občinskih in mestnih proračunov. Državna troškarina na mešanico bencina s špiritem se zniža z 1 din na 35 par za kg. Občinska za javna dela gre pa od tega petina. Banovinska troškarina na mešanico bencina s špiritem se zniža z 1 din na 35 par za kg. Občinska (mestna) troškarina na mešanico pa ne sme biti višja od 15 par za kg. Take celotne troškarine na mešanico znašata za državo, banovine in občine največ tri din, doslej pa je že sama državna troškarina znašala 3.50 din, z banovinskim pa poskočila na 4.5 in z občinskim je ponokod prekorčila celo 5 din za 1 kg mešanice.

Da se ne prepusti trgovini s pogonskimi sredstvi, da bi sama določala čas in višino cene mešanice, bo z uredbo določen 29. dan po objavi kot dan, ko ima znižanje ceno dobiti veljavno. Popust v ceni bo znašal pri mešanicah 1 din 75 par in se bo kmalu povečal na 2 din za kg.

Obvezna uvedba mešanega bencina

Z gospodarskega in valutnega vidika je velepotemborska določba, s katero se mešanica bencina in alkohola uvede kot obvezno motorno pogonsko sredstvo. Danes je uporaba mešanice samo fakultativna.

Da se državni blagajni vsaj delno olajša izguba dohodka te troškarine, se povira postavka za plinsko olje z 20 na 40 par.

Odkup Kreugerjevega posejila

Med ukrepi za ozdravitev in okrepitev gospodarskih in finančnih razmer, je v zadnjih mesecih eden najpomembnejših odkup 6.25 odstotnega monopolskega posejila iz leta 1928. To posejilo smo najeli pri švedskem koncernu Kreuger in Toll v nominalnem znesku 22 milijonov ameriških dolarjev.

Zvišanje plač državnim nameščencem

Slabo stanje, ki so vanj zašle naše državne finance v gospodarski krizi, je prisililo kraljevsko vlado, da je septembra 1935 posegla po znižanju prejemkov javnih uslužencev. Bila je to težka žrtve, ki so jo morali naši nameščenci prenesti.

Toda samo s to žrtvo je bilo moč priti do ozdravljenja državnih finanč. Tudi sedaj stanje državne blagajne se ni tako krepilo, da bi moglo prenesti breme popolnega in vsestranskega regresa tistega, kar se je državnim uslužencem in upokojencem vezalo pred davnim letoma. Sicer bi stanje blagajniških prihankov samo po sebi moglo dati tudi to možnost, če ne bi bili večji dohodki angažirani za druge potrebe državne skupnosti, ki se jim mora zmeren dat prednost. Zato obstojejo za zdaj možnost zboljšanja prejemkov samo za aktívne državne nameščence. Pa tudi pri teh se ni moglo dosegči zboljšanje vseh tistih vrst prejemkov, ki jih je zadelo znižanje osebnih dokladov septembra 1935. Predvsem se je kraljevska vlada odločila zvišati osebne doklade na višino, na katero so bile pred znižanjem septembra 1935. Toda zvišanje osebnih dokladov se nanasa samo na državne uslužence, ki zavzemajo na levesti prejemkov srednjice, nižje in najnižje mesto. Na uslužbenec 1. stopnje 4. skupine in višjih skupin se ne nanaša.

Glede rodbinskih dokladov je kraljevska vlada sklenila dati vsem državnim uslužencem in upokojencem ne glede na čin in položaj za vzdrževanje njihovih otrok tisto pomoč, ki so jo imeli pred znižanjem septembra 1935. Dobrinske doklade za že to pot zaradi državnoblagajniških razlogov še nismo obnovili. Zvišani prejemki se bodo izplačevali počeni s mesecem novembrom. Ministrski svet je z istim odlokom pooblastil tudi samoupravne telose, da smoje v mehaj svojih finančnih možnosti izvršiti ustrezojoče povečanje prejemkov pri svojih aktivnih uslužencih.

Nedvonomo bodo ti, ceprav delni, ukrepi za zboljšanje prejemkov povetrali kupno moč državnih uslužencev. Zadnji dve leti so morali mnogi državni usluženci zaradi znižanja prejemkov kriti svoje potrebe s posojili, katera bodo sedaj z zvišanimi prejemki lahko hitreje vracali.

Septembra 1935 izvršena redukcija prejemkov je prinesla državnim blagajnim prihankom pri izdatilih za 380 milijonov dinarjev. Celotni učinek sedanjega zvišanja da okoli 240 milijonov dinarjev.

Septembra 1935 izvršena redukcija prejemkov je prinesla državnim blagajnim prihankom pri izdatilih za 380 milijonov dinarjev. Celotni učinek sedanjega zvišanja da okoli 240 milijonov dinarjev.

Curih, 8. oktobra. Beograd 10.— Pariz 14.335, London 21.54, Newyork 434.75, Bruselj 73.30, Miljan 22.93, Amsterdam 240.35, Berlin 174.60, Dunaj 80.20—81.75, Praga 15.23, Varšava 82.25, Bukarešta 3.23.

Nova Francova ofenziva Z izdatno podporo od zunaj hoče izvojevati večjo, morda odločilno zmago

Rim, 8. oktobra. Po informacijah agencije United Press je pričakovati novo veliko ofenzivo španskih nacionalistov na aragonskem bojišču. General Franco bo skušal premikiniti zvezdo med Barcelono in Valencia. Agencija pravi, da mu bodo pri tem italijanski protovojni zelo pomagali. Franco se bo opiral predvsem na italijansko letalstvo. Prav te dni je prispeval v Španijo več italijanskih letalskih eskadril. Eni kaški eskadrili poveljuje Musolinijev sin Brunio. Letala so vsa najmodernejšega tipa.

Kdo je napadel »Basiliscu«?

London, 8. oktobra. Z. V. Valenciji so objavili komunikate, po katerem so našli na obrežju pri Cialpi v bližini Alicanta torpedo, ki ga je neznan podmornica izstrelila proti rušilcu »Basiliscu«. Komunikate pravi, da je torpedo italijanskega izvora. Teleskop je bil naštet na Sabinanig. Za južnega bojišča poročajo, da so nasprotna letala metala bombe na nekatera mesta v Andaluziji. Ubijen je bil tudi nekaj civilistov.

Angleška delavščka stranka za pomoč Valenciji

Bournemouth, 8. oktobra. Kongres delavščke stranke je soglasno sprejel rezolucijo, ki naloži izvršilnemu odboru stranke kampanjo za to, da Velika Britanija odpove dogovor o nevmešavanju in da se zato dovoli španski republikanski vladi svoboden nakup orožja.

Salamanca, 8. oktobra. Uradno poročilo nacionalističnega vojvodstva pravi. Na Asturijskem bojišču kvart stavča vreme napredovanja naša pehoti. Na vzhodnem bojišču so naše čete napredovali v srednjem odseku v zavetju kralja Corala de la Tojora. Tudi na leoneškem bojišču je vreme zelo kielo in gosta megla ovira naše čete, da bi nadaljevale svoje operacije. Odbito je nekoliko napadov na odseku pri Sabinanig. Za južnega bojišča poročajo, da so nasprotna letala metala bombe na nekatera mesta v Andaluziji. Ubijen je bil tudi nekaj civilistov.

Nacionalistično vojvodstvo je začelo napredovanje na vzhodnem bojišču.

Salamanca, 8. oktobra. Uradno poročilo nacionalističnega vojvodstva pravi. Na Asturijskem bojišču kvart stavča vreme napredovanja naša pehoti. Na vzhodnem bojišču so naše čete napredovali v srednjem odseku v zavetju kralja Corala de la Tojora. Tudi na leoneškem bojišču je vreme zelo kielo in gosta megla ovira naše čete, da bi nadaljevale svoje operacije. Odbito je nekoliko napadov na odseku pri Sabinanig. Za južnega bojišča poročajo, da so nasprotna letala metala bombe na nekatera mesta v Andaluziji. Ubijen je bil tudi nekaj civilistov.

Nacionalistično vojvodstvo je začelo napredovanje na vzhodnem bojišču.

Salamanca, 8. oktobra. Uradno poročilo nacionalističnega vojvodstva pravi. Na Asturijskem bojišču kvart stavča vreme napredovanja naša pehoti. Na vzhodnem bojišču so naše čete napredovali v srednjem odseku v zavetju kralja Corala de la Tojora. Tudi na leoneškem bojišču je vreme zelo kielo in gosta megla ovira naše čete, da bi nadaljevale svoje operacije. Odbito je nekoliko napadov na odseku pri Sabinanig. Za južnega bojišča poročajo, da so nasprotna letala metala bombe na nekatera mesta v Andaluziji. Ubijen je bil tudi nekaj civilistov.

Nacionalistično vojvodstvo je začelo napredovanje na vzhodnem bojišču.

Salamanca, 8. oktobra. Uradno poročilo nacionalističnega vojvodstva pravi. Na Asturijskem bojišču kvart stavča vreme napredovanja naša pehoti. Na vzhodnem bojišču so naše čete napredovali v srednjem odseku v zavetju kralja Corala de la Tojora. Tudi na leoneškem bojišču je vreme zelo kielo in gosta megla ovira naše čete, da bi nadaljevale svoje operacije. Odbito je nekoliko napadov na odseku pri Sabinanig. Za južnega bojišča poročajo, da so nasprotna letala metala bombe na nekatera mesta v And

Premiera v soboto 9. t. m.

ZA DRUGO OBLETNICO SVOJE OTVORITVE JE KINO UNION
PRIPRAVIL DUMOVITO ZABAVNO FILMICO DELO
Dragoceni poljub

v katerem nastopa istočasno pet najboljih filmskih igračev: Hans Meier, Theo Lingen, Heinz Rühmann, Ivana Petrović, Liane Haid so jamstvo za velik uspeh. Glasba: Robert Stork

Boj za poglobitev kolodvora

Akcijski odbor si je nabavil filmski aparat, da bo kamni v Ljubljani in po okolici propagirati film

Ljubljana, 8. oktobra. Ljubljana bije boj za poglobitev kolodvora. Akcijski odbor se je doslej sestal po enkrat na teden s predsednikom dr. Malom, odseje se bo pa ta generalni štab, ki vodi bitko za poglobitev, sestajal po enkrat v 14 dneh, in sicer vsak drugi četrtek ob 18. uri v mestni poslovnovalnici.

Na včerajšnji seji akcijskega odbora je tajnik dr. Brilej sporabil članom, da si je odbor nabavil filmski aparat, s katerim bo predvajal v Ljubljani in okolici ter v včerjih krajih po deželi poseben propagandni film. Odbor to po načrtu prifredil propaganda predavanja v Ljubljani in v okolici. Boj za poglobitev se bije torej z umetnim mečem in z geslom: Vsi v boj za poglobitev!

Odbor se bo zanimal, kaj je z anketo, katero je napovedalo ravnateljstvo državnih zelenčnic glede ljubljanskega železniškega vprašanja. Dela za preuredivitev kolodvora po načrtih, ki nikakor niso v skladu s poglobitvenim načrtom, so namreč že razpisana. Ako akcijski odbor ob pravem času ne dosegne uspeha z intervencijo pri odločilnih činiteljih v Beogradu, bo celotno njegovo prizadevanje izigrano. Zanimivo pa je, da je železniška direkcija že določila, da se bodo kurtinice premestile v Zalog, kar je doloceno tudi v poglobitvenem načrtu inz. gl.

Dimnika. Za nadaljnji razvoj našega boja za poglobitev bo seveda oddolčilna intervencija posebnih deputacij v Beogradu pri generalni direkciji državnih železnic. V deputaciji bodo ljubljanski župan, prof. inž. Horvat, inž. Mačkovsek in predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin. Neka odlična osebnost iz Ljubljane, ki je bila nedavno v Beogradu in imela priliko govoriti z vplivnimi osebam, je nameře zvezdela, da oddolčilni možje v Beogradu sploh ne vedo, da bije Ljubljana srditi boj za poglobitev kolodvora in železnic. V Beogradu so oddolčilni možje prepričani, da smo v Ljubljani s evoljim kolodvorum prav zadovoljni.

Akcijski odbor je včeraj odobril potreben kredit za natavo filmskega materiala, diafazitov in slik. Inž. Dimnik je pripravil okrog 40 lepih diafazitov, ki kažejo tehnične probleme kolodvora sploh in način, kako so jih rešili v večjih mestih Amerike in Evrope. Nekaj teh diafazitov je že vzbujalo pozornost na predavanju inž. Dimnika v Ljubljanskem klubu. Poljudna predavanja o našem kolodvorskem vprašanju in o vseh problemih, ki so s tem v zvezi, bodo imeli na Ljudski univerzi inž. Tomažič, ki bo obravnaval ta problem s stališča razvoja Ljubljane, inž. Mačkovsek, ki ga bo obravnaval s stališča splošnega prometa in drugim kolodvorum prav zadovoljni.

Danča: Petek, 8. oktobra katoličani: Brita

Prizidek Delavskega doma

Zidati so ga začeli lani jeseni in 1. novembra bo odprt

Ljubljana, 8. oktobra. V Ljubljani najbolj primanjkujejo cenentih in higieničnih samksih stanovanj za delavce, nižje uslužence, zaposlene v trgovini ali obri in dekleta, ki služijo le po 500 in na več 600 din na mesec. V navadi je sistem tako zvanih sostovanalev; kačna so po včini stanovanja za sostovanalev, vedo najbolj sami najemniki. Rekli bi lahko celo, da se skriva marsikga gnilega za tem sistemom. Nekateri so napravili iz oddajanja stanovanj stevilnim podnajemnikom obr, ki ima — če hočemo biti odkriti — vse prej ko zdravo podlago. Po stanovanjih, v kakršnih stanujejo ljudje, ki si morajo služiti kruh z delom svojih rok, si lahko ustvarimo precej točno sliko splošnih socialnih razmer. In socialne razmere v Ljubljani nikakor niso takšne, kakor se morda marsikom zdi na prvi pogled. Kdor si hoče ustvariti težko socialno sliko Ljubljane, si mora ogledati podstrešna stanovanja v sredistišču mesta, plesniva kletna zakotja v Mostah, Šiški in na Glinach, vlažne celice v gradu — da o barakah, ki jih v Ljubljani še vedno dovolj, niti ne gorovimo.

Da je Ljubljana dobila delavski dom, ki nudi cenena samksa stanovanja, je bila pač živa potreba. Toda ne le pred leti, ko so zazidali vogal Bleiweisove v Gospodskves ceste in ko je stanovanjska kriza imela še ostriro povojnih časov, temveč tudi zdaj; kmalu se je pokazalo, da je poslojje premajno in bilo je treba čim prej urešeniti celotni načrt. Dotlej je bil, namreč, Delavski dom torzo. Projektant je že v začetku računal s prizidkom in zdaj je bilo treba rešiti finančno vprašanje. Za glavni del poslojja je prejšnja leta dala brezpreostno posojilo Borza dela. Zaposlili so zopet Borzo dela, da bi jih dala posojilo za prizidek. Prejeli so 1.720.000 din, kar pa se ni bilo dovolj za izdavo podstrašne etaže (III. nadstropja). — Zato se najeli se 170.000 din posojila po 6% obresti pri Mestni delavski zavarovalnici.

Prizidek so začeli zidati lani jeseni. Zbetonirali so samo klet, nakar je delo počivalo do pomlad. Prihodnje tedne bodo pa končana vsa dela in poslojje bo tudi že opremljen, da ga bodo lahko odprli 1. novembra.

Zazidana poslovna novega krila ob Bleiweisovi cesti znaša okrog 300 m². Posebno poslojje, ki se sicer drži novega trakta, je enadnastropna stanovanjska vila, kjer bodo stanovali usluženici Delavskega doma. Na Bleiweisovi cesti ob Delavskem domu preide strnjeni stavni sistem v odprt, kar je moral upoštevati tudi projektant (ing. arh. V. Mušič). Zato je prizidek nekoliko nižji od glavnega poslojja, da je postopek prehod med visokim javnim poslojjem in nižjimi stanovanjskimi vilami. Delavski dom stoji tik ob hodniku, stanovanjsko krilo je pa umaknjeno za 6 metrov v stavbno črto vili.

V starem delu doma je v sobah skupno 180 poselj. Pri tem niso všeč poselje skupne spalnice ali azila v prizemu. Za ženske je bilo doslej določeno vse drugo nadstropje ob Bleiweisovi cesti. Izkazalo se je, da je poselj za ženske stanovalke premal, zato je zdaj vse prizidek namenjen ženskam, medtem ko bodo moški stanovalci imeli sobe v starem delu doma. V prizidku bo v sobah, po večini za eno stanovalko, skupno 110 poselj, razen tega bo v skupni spalnici prostora še za 20 poselj. Delavski dom bo imel torej več poselj kar večji hotel.

V kleti prizidka je skupna spalnica in dnevni prostor, umivalnica, pritlikine in paršramba živil' za kuhinjo. V pritličju sta dvakrat po dve zvezani sobi, torej začasno družinsko stanovanje, spalnica za starše in otroška soba. Te sobe namenjene predvsem repatriiranec, ki smo jih doslej navadno sprejemali tako gostoljubno, da so morali prenovevati v odgonenih zaporih, in sicer otroci ločni od staršev. Razen tega so v pritličju še sobe z dveva poseljama in prostori uprave Delavskega doma. V zgornjih etažah so skoraj same sobe z eno poselj. Vsaka etaža ima skupen dnevni prostor, umivalnico in kopalnico. Sobe imajo stenske omare. Povsod je parket, barve sten, pohištva in vrat ter oken so veseli, svetli. Sobe so zracne, imajo solntčno lego in so grete s centralno krovjavjo. V takšnem stanovanju se počuti stanovalka, ki prihaja domov utrujena in navada ne najbolje raz-

Smrtna nesreča

Radeče, 7. oktobra

Včeraj popoldne so pripeljali iz bolnišnice truplo ponesrečenega delavca Peterjana Francu, doma iz Dobrave. Peterjan je bil zaposlen pri inž. Hmeljnu, tvrdku Lignolit, ki je polagala lignolitski tlak v novih prostorih papirnice bratov Piatnik na Njivicah. Nesrečne je padel skozi odprtino 12 metrov globoko in si je večkrat zlomil desno roko ter pretrpel na roko vse klete in žile. Če bi bil ostal pri življenju, bi bil ob roko.

Hudo je prizadel ta nesreča njegove starše, katerim je bil v veliko pomoč poleg svojih bratov in sester, ki pa hodijo še v osnovno šolo. Mladični je bil miren, zelo priden in splošno priljubljen, kar je pokazal njegov pogreb. Bil je tudi član tuk. godbe, ki ga je na njegovih zadnjih poti spremjal s turobnimi koračnicami.

Njegov obeskočni napreden je znan saj je imel lepo kmetijo z vzorno oskrbovanim sadnim drevojem. Žalujoci naše iskreno sožalje!

Otvoritev predavalne sezone SPD

Ljubljana, 8. oktobra

S predavanjem predsednika zagrebškega planinskoga kluba »Slijeme« g. Dušana Jakšića o vzponu na vrhove Fogarske skupine v Tranesilvanskih Alpah v Rumuniji je senci SPD otvorilo letosno predavalno sezonu. V dvoranji Delavske zbornice je poslušalo zanimivo in duhovito predavanje lesto stevilo naših planincev. Predavatelje je predstavil dr. Brilej kot znanega gosta naših planin, ki je bil lani tudi član tuk. godbe, ki ga je na njegovih zadnjih poti spremjal s turobnimi koračnicami. Njegov obeskočni napreden je znan saj je imel lepo kmetijo z vzorno oskrbovanim sadnim drevojem. Žalujoci naše iskreno sožalje!

Predavatelji je priznal, da so zagrebški alpinisti učenci slovenskih planinov. »Slijeme« je prvo dobitne stike z našimi planinci in začelo po načrtu gojiti alpinističko polje slovenskem vzoru. Članji »Slijeme« so bili prvi, ki so hrvaške planinice napolili v naše planine in začeli propagirati za lepote naših gor. S pionirskim delom je »Slijeme« začelo tudi v črnogorskih in južnoslovenskih gorah. Na kraiku je predavatelj očetal vse svoje večje ture v družbi svojih tovaršev v Bolgariji, v Švici, v Dolomitih

in na Švedskem ter je nato bolj podrobno pričeval o turah v Tranesilvanskih alpah. Lepi diaporitiv, sponzorili precej dolgo in zgodno. Posledično je predstavljal posledice teh načinov, čeprav s skoro alpinističega smisla ne sadajo turisti posledice, temveč način. Potiski o stroških so lokazirali, da je mogulo z našim valutom narediti v Emoni največje ture z izredno majhimi stroški. S Fogarskih gredenov je predavatelj vedel, pot do Sinaia in od tod v Bukarest. Predstavil si je, da je predavanje o lepotah in zanimivosti Tranesilvanskih alp navdušilo nekatere naše planinske v takih merti, da se bodo odločili ob političnosti za posovanje v Rumuniji.

ti na Švedskem ter je nato bolj podrobno pričeval o turah v Tranesilvanskih alpah. Lepi diaporitiv, sponzorili precej dolgo in zgodno. Posledično je predstavljal posledice teh načinov, čeprav s skoro alpinističega smisla ne sadajo turisti posledice, temveč način. Potiski o stroških so lokazirali, da je mogulo z našim valutom narediti v Emoni največje ture z izredno majhimi stroški. S Fogarskih gredenov je predavatelj vedel, pot do Sinaia in od tod v Bukarest. Predstavil si je, da je predavanje o lepotah in zanimivosti Tranesilvanskih alp navdušilo nekatere naše planinske v takih merti, da se bodo odločili ob političnosti za posovanje v Rumuniji.

Domžale, 9. oktobra. Domžale so že minila, odkar se je zgodil nesrečni del. Tri leta je že, ko je moral nasilno oditi od nas on, ki je bil naš vodnik, zadržnik, otec vseh Jugoslovov! Toda čim bolj smo oddaljeni od tega žalostnega dne, tem svetlejši stoji pred nami njegov lik, tem bolj nam je razumljiva tragedija 9. oktobra in vedno bolj pogrešno izgubo, ki smo jo morali upoštevati. Toda bol nad našo zemljo še ni uspel, teži, da je vedno neskaj težkega in temelja. To temino pada zarez, da Oplenca sem, ki nam vila nado, da je dobil Aleksandru vedno med nami, da mu njegov ledni nad njegovim sinom in nad jugoslovenskim narodom. Svetla cerkev oplenška nam je v teh dneh edini krištop, za katerim moramo ho-

diti, je nam opomin vstrajanja in žalovanja v borbi za popolno snaga Aleksandruvega duha.

Da se oddaljimo nesrečnemu spominu, da zasejemo sene njegovih redih med nos, da teriter je videl nosilec boljše modozamejuje jugoslovenskega naroda, med nos misli rok, ki je občutil le topoto jugoslovenskega sonca, smo zamenili člani Narodne odbrane v Domžalah edkrli spominsko ploščo blagopokojnemu vitezskemu kralju Aleksandru I. Zedinjitelju na pročelu narodne šole v Domžalah. Odprtje bo v nedeljo 10. t. m. ob 11. ob sodelovanju naše bratre narodne vojske ter vseh nacionalnih društev, zlasti Šolska. Spored prireditve: V soboto na predvoj ob 9.30 prihod vojske v Domžale; ob 10.30 zbor vseh organizacij na televodov Šolska v Domžalah. Nato odvod k žoli. Tam bo odkritje plošče, potem pa povorka po trgu, ki se zaključi z defilejem in pozdravom blagopokojnemu kralju Aleksandru pred njegovim spomenikom.

Plošča, ki bo vzidana v šolo, naj bo naši mladini v glasen opomin, da je njena dolžnost služiti narodu tako, kakor mu je služil on, ki je dal zanjan življenje, služiti mi tako, kakor nam je to pokazal in ukazal on, namreč v duhu ideje jugoslovenstva, ker le tako bomo izvrševali njegovo oporno, le tako bomo očuvali njegovo močno in snego, veliko Jugoslavijo!

Apeliramo na vso nacionalno javnost kamnikskega okraja, Ljubljane in okolice, da poštehi v nedeljo v Domžale, da skupno, mirno in dostojno izprisemo vsem našo zvestobo njegovim idejam in pripravljenost, izvršiti njegovo oporno!

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Zločinec iz Eden barja

Kino Ideal: Kaj nov žig

Kino Sloga: Hči Samuraja

Kino Union: Marija Stuart

Kino Moste: »Siluet« — »Dušica Rožmarija«

DEZURNE LEKARNE

Danča: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Danča: Dr. Čebul, Tyrševa cesta 6, Hočev, Celovščica cesta 62, Gartus, Moste — Žalostna cesta.

Zahteve naših hranilnic. V Beogradu je imel upravni odbor Zveze Hranilnic kraljevine Jugoslavije v sredo in četrtek sejo, da zavzame svoje stališče glede uredbe o samoupravnih hranilnicah. Glavni problem, ki ga zavzemajo samoupravne hranilnice, je vprašanje popularnega denarja, ki so ga smele sprejemati hranilnice, pa jih je bila pred leti ta pravica vzeta in zdaj sme sprejemati popularni denar samo Državna hipotekarna banka. Samoupravne hranilnice zahtevajo, naj se jim vrne ta pravica in temu vprašanju je bila v glavnem posvečena seja upravnega odbora.

Vel svetovno znanih umetnikov pride v Jugoslavijo. Pooblaščena koncertna agencija Združenje gledaliških igralcov »Jugokoncert« je pridobila več svetovno znanih umetnikov za gostovanje v Jugoslaviji. Med drugimi je pridobila več ruskih umetnikov, tako slavnega skladatelja Rahmaninova, pianista Nikolajeva Orlova in Uninstege, nosilec Chopinove nagrade, dalje Borovskega, Megaliova in druge. Angazirala je tudi več glavnih pevk milanske Scale, ki bodo gostovali v »Aida« in »Traviatice«, toda samo v Beogradu in Zagrebu. Zagotovljeno je tudi gostovanje Benjamina Gigita in Jana Kiepure. Upamo, da Ljubljana pri teh gostovanjih ne bo ostala pozabljena.

KINO SLOGA

HCI SAMURAJAK
Prvi veliki nemško-japonski film v režiji znanega tvorca alpinističnih filmov dr. Arnolda Francka.
Setsuko Hara Isamu Kosugi

MATICA

Danes poslednjik!
Sijaj in nižine Pariza
v velefilmu genialnega režisera
ZLOCINEC IZ EDEN BARA
Harry Baur Inkisifon

UNION

Danes poslednjik!
Največji zgodovinski film
MARIJA STUART
v glavnih vlogah Katarina Hepburn
in Friedrich March
Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo določil zreb, bo dobil moderni damski klobuk po vzoru Marije Stuart, model Salona Truda. — Klobuk je razstavljen v Unionu.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur

Obstoj naših gostilničarjev ogrožen. Že včeraj smo poročali, da zboruje v Spilu vsezdružna zvez agostinskih podjetij. Včeraj se je obravnavalo zlasti vprašanje avtorskih honorarjev, ki naj bi v njihino določila paritetna komisija. Govorilo se je tudi o visokih cenah na Jadranu. Delegat iz Novega Sada Marković je izjavil, da so prisli gostilničarji v obupen kolozaj, tako da je v nevarnosti že njihov obstoj. Predsednik splitskega združenja Pejković je izjavil, da so cene na Jadranu takoj visoke zaradi raznih taks, ki znašajo od 20 do 50% cepon hotelih. Pred glavno sezono in po nji se znižajo cene za 50%, takso pa ostanejo iste. Italijanska vlada je dala za hotelsko industrijo blizu ene milijarde lir, pri nas pa se ni v tem pogledu nič storilo.

Danes v petek in ponedeljek ob 20. uri, v soboto ob 17. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 18. in 21. uri dva velefilmna naenkrat

Silhouette
in
„Dušica Rožamarija“
Po romanu, ki izhaja v »Slovencu«

KINO MOSTE

Dubrovnik je imel letos rekordno sezono. Od začetka leta do konca avgusta je bilo v Dubrovniku 55.260 letovničarjev, lani pa 45.582. Število inozemskih letovničarjev se je povečalo za 34%, število nočnin pa za 11. Posebno mnogo je bilo letovničarjev iz Anglije in severnih evropskih držav.

— Skalaški dom na Voglu ostane do nadaljnega zaprt.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestanovitno vreme, dež v presekih. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naša države, največ padavin smo imeli v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 21, v Mariboru in Beogradu 14, v Zagrebu 10, v Ljubljani 9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760, temperatura je znašala 7.2.

— Medved s kolom navalil na fanta. V bosanskih planinah se je pojavil zopet večji medved, ki je napravil kmetom že mnogo školo. Poleg tega delajo kmetom škodo tudi divji prašiči. Zato so kmetje organizirali lov na divje prašiče, ki so pred njimi bežali in naleteli na medveda. Ker jih je bilo več, so medveda pregnali. Razkorenji kosmatine je odihlačal v gozd, kjer je srečal Mohameda Behlula in navalil nanj. Fant je urno splezal na drevo in jel klicati na pomoč. K sreči so ga slišali kmetje in mu prihitali na pomoč. Medved je pogribil debel kol in jel udihati po drevesu, kjer je selej prestreljen fant. Da mu niso priznali na pomoč kmetje s sekiri, bi bila fant najbrž predla slabla.

— 115 letni starec, ki ne ve, kaj je denar. V vasi Dubravici blizu Bosanskega Novega živi 115 letni starec Marko Klek, ki še nikoli ni bil v mestu. Večino svojega dolgega življenja je preživel na planinah kot pastir. Mož sploh ne ve kaj je denar, ker je služil vedno samo za stanovanje, hrano in obliko. Zelo rad piše žganje in kadi.

— Otrok s tremi rokami. V vasi Kršje blizu Bosanskega Novega je rodila Staka Blažič otroka s tremi rokami. Novorojenček je pa živel samo nekaj ur. Praznovno ljudstvo vidi v otroku s tremi rokami znatenje velike negreče.

DNEVNE VESTI

— Samozor v jedi. Sarajevska polica je polovila oni dan nevarno vložilko družbo s kolovodjo vred, ni pa mogla zvesti za njegovo ime. Kolovodja sam je trdil, da se piše Josip Tomić in da je po poklicu trgovski potnik. Med preiskavo je pa izjavil, da se piše Jakšić. V sredo zjutraj so ga našli v celici občinega.

— Zapravljiv sm. Jakob Baša v Sentu je ukral svojemu ocetu 100.000 din. Zaman ga je policia izkala. V sredo je pa prišel k njegovim staršem neki mladenič, deč, da je njegov tovarš. Dečaj je, da prosi sin svoje starše, naj ga sprejmejo nazaj. Z ukradenim denarjem je bil sin pogbenil v Novi Sad, potem pa v Beograd, kjer je zapravil kolikor je le mogel. Oče se je takoj odpeljal po sina v Beograd. Fant je pognal skoraj ves ukradeni denar.

— Večerni trgovski tečaj na Christoforovem učnem zavodu, Ljubljana, Domobranci c. št. 15, prične 7. oktobra (knjigovodstvo, računstvo, pisarniška dela, korespondenca, nemščina, stenografska, strojepisje). Vpisovanje še ves teden dopoldne, popoldne, večer do 8. ure. Brezplačni prospect!

— Kitajske in japonske fotografirane razstave v Zagrebu. Na letodnu razstavi umetniške fotografije v Zagrebu vsebujejo največ pozornost kitajške, japonske in španške dela. Japonski amaterji so razstavili več fotografij takor kitajški, iz Španije sta na razstavi samo dve sliki. Nemčija in Anglija imata razstavljenih skoraj enako slikov.

— Hlapec po nesreči ustrelil gospodarja. V Krasiju blizu Jastrebarskega se je prijetila v sredo težka nesreča. Žika Brebrež je prešel s svojim hlapcem grozdje. Ko sta napolnila prešo, sta sedla k mizi in med pogovorom je opazil hlapec puško na steni. Snel jo je in dejal gospodarju: »Evo, zdaj bi te lahko ubil.« Čim je izgovoril te besede, se je puška spražila. Zadev v prsi se je gospodar mrtev zgrudil. Hlapec seveda ni vedel, da je puška nabasana. Brebrež je napustil žiri otroke.

Iz Ljubljane

— Ij Someščani! Ob treti obletnici smrti blagopokojnega Viteškega kralja bodo državni in samoupravni uradi na svojih zgradbah razložili državne zastave na pol droga. Vabimo ljubljansko prebivalstvo, da počasti spomin blagopokojnega kralja in izobesiti na svojih hišah žalne zastave. Trgovce in obrtnike pozivam, naj imajo svoje lokale med 10. in 11. uro zaprite. — Predsednik mestne občine: dr. Adlešič Juro I. r.

— Ij Vojni dobrevoljci v Ljubljani se vabijo na žalni sestanek ob tretri obletnici mučeniške smrti vitezškega kralja Aleksandra Zedinitelja v društveni dvorani dne 9. t. m. 20. ur. Po našem žalnem sestanku se udeležimo žalne svetlosti ljubljanskih sokolskih društev v Narodnem domu ob 20.30 — Odbor.

— Zbor balalajk z velesejima igra vsak dan v RESTAVRACIJI „LLOYD“ Danes morske ribe. SV. PETRA CESTA 7. — Ij Akademiki! V soboto ob 11. dopoldne se bomo zbrali v avli univerze, da počasti spomin Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Vabimo vse akademike, da se udeleži svečanosti ter le tako na skromen način oddolži spominu moža, čigar ime nosi naša univerza. — Nacionalni akademiki.

— Ij Združenje trgovcev obvešča svoje člane, da bodo jutri trgovine med žalno službo bojož za blagopokojnem kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem od 10. do 11. zaprite.

— Ij Iz pravoslavne cerkvene občine. U sobotu 9. 6. m. na godišnjico smrti blaženopodčvrskega kralja Aleksandra I. Uedinitelja održaže se v ovdavnjej pravoslavnoj parohijski cerkvi sv. braće Cirila in Metodija zaupokojena sv. liturgija 10. a parastov u 11. časova pre podne.

— Ij Nunski vrt bo parceliran? Regulacija Ljubljane močno ovira nunski vrt, ki je zelo velik in zavzemajo prostor, kjer bi bila idealna stavbišča in brez katerega ni mogoče regulirati našega mesta, dokler bo ogrenjen. Baje se pogaja mesta občina z Uršulinskim samostanom glede parcelacije nunskega vrta in je sporazum v načelu že dosegzen. Uršulinske so baje pristale na parcelacijo svojega obsežnega vrta, za kompenzacijo naj bi pa doble Mladik.

— Ij Ribji trg je bil danes dobro začlenjen. Tudi rečnih rib je bilo precej v primeri z neugodnim ribolovom zadnjih časov. Morske ribe so prodajali po zmerski cenah. Izbirje je bilo precej lepa. Sardelle in skuške so bile po 18 din kg, tun, osički in octade po 28, sardelle po 12 do 14 din in sipe po 22 din kg. Naprodaj je bilo tudi precej živilih postriki po 40 din kg. Ščuke so prodajali po 16 din kg naprej.

— Ij Za novo naredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih obratov. Banka uprava je sklical 15. septembra anketno; na nji so razpravljali o spremembah naredbe o odpiranju in zapiranju obratov. Na anketi so bile tudi sestavljene posvetovne komisije raznih obrtnih in trgovskih strok iz vrst delodajalcev in delojmalcev. Predverjetanjim so bili zaslišani na banski upravi zastopniki trgovskih strok, člani posvetovne komisije, včeraj pa zastopnik pekov, mesarjev in brivcev. Zastopani so bili zastopniki strokovnih organizacij, Zbornice za TOI in Delavske zbornice. Komisija ni mogla sklepati, kakšna naj bo nova naredba, temveč so zastopniki delodajalcev lahko le utemeljevali svoje zahteve, ki jih bo bankska uprava upoštevala v mejah zakona, ko bo sestavljeni osmotski. Nova naredba pa najbrež se ne bo tako kmalu stopila v življenje. Prvi osnutek bo bankska uprava poslala še delodajalski in delavski zbornici, ki ga bosta proučili, nakar bo izdelana definitivno naredba. Toda preden bari izdaja novo naredbo, morata pristati na njo še ministra za socialno politiko ter za trgovino občina.

— Ij Neprevozna cesta. Mestno poglavarstvo v Ljubljani sporoča, da je Cesta devetih dolžin med Hrastjem in operarno stavbo družbe do nadaljnega prevoza, ker je po preprekama v sklepila vodna cesta.

— Ij 115 letni starec, ki ne ve, kaj je denar. V vasi Dubravici blizu Bosanskega Novega živi 115 letni starec Marko Klek, ki še nikoli ni bil v mestu. Večino svojega dolgega življenja je preživel na planinah kot pastir. Mož sploh ne ve kaj je denar, ker je služil vedno samo za stanovanje, hrano in obliko. Zelo rad piše žganje in kadi.

— Ij Otrok s tremi rokami. V vasi Kršje blizu Bosanskega Novega je rodila Staka Blažič otroka s tremi rokami. Novorojenček je pa živel samo nekaj ur. Praznovno ljudstvo vidi v otroku s tremi rokami znatenje velike negreče.

— Ij Ljubljanski Šolski opomirja članstvo, naročaj in deco obogaja spola, da sprejemata k televodbi narodnaj in deco samo še do 15. oktobra, člane in članice pa do 30. oktobra. Po tem roku se ne bo sprejemalo nikogar več.

— Ij Ne sadieste se odstevanje z brati za mejam; potretna je razen moralne tudi materialne podpora. Zato naj nudi siebernik 9. in 10. oktobra svoj denarni prispevek. Branibor, Ljubljana.

— Ij Po tovarniških cenah prodaja manufakturne ostanke na mesto in španške oblike »Textilosc, Miklošičeva c. 17 (palata Vzajemne zavarovalnice).

— Ij Društvo »Tabac«. Pevski zbor prične drevi ob 20.15 z rednimi povabilnimi vajami. Vabljeni vse pevce, da se vajte prav gotovo udeležite. Vabljeni in dobrodošli novi poviči.

— Ij Tri države. Slabo vreme je zlasti zdravilo zidjanje večušilke knjižnice, ki bi moral biti že prejšnji mesec pod streho. Tudi delo na drugih večjih stavbah slabo vreme zelo ovira, n. pr. pri hotelu »Slone«, palati »Slavje« in pri Bati. Pri Mayerjevi hiši na Marijinem trgu betonirajo tretje nadstropje.

— Ij Knjižna organizacija JNS ob dvečini dnevnih (za vse štiri volitve) sledi svoj redni letni občinski zbor z običajnim dnevnim redom v soboto, dne 28. oktobra ob 8. uri zvezek v dvorišču Zvezne kulturne društve, Kazina, Kongresni trg 1/II.

— Ij Moderna pletenina, Karničnik, Nebotičnik.

— Ij Udeležite se avtoplinske izlete v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema Izletna pisanica M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, Tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Iz Celja

— V mestnem gledališču bo vpraviloma ljubljanska drama drevi ob osmih Fodorjevem dramom »Matura« v režiji g. Cirila Devcevca. Predstava je predsezonska in izven abonmaj.

— Ij Knjige Vodnikove družbe se lahko naročijo samo do 20. t. m. Narocila sprejema podružnica »Jutrac« v Celju, Kocenova ul. 2.

— Starčinska organizacija »Sloga« v Celju razpisuje več podpor za revne akademike in srednjoseolce. Lastnorodno napisane prošnje z opisom gnomočih razmer je treba poslati do 15. t. m. na naslov: Milan Videnski, Celje, davčna uprava.

— Tri prvenstvene nogometne tekme bodo v nedeljo 10. t. m. v Celju. Ob 14. se bo pričela na Olimpovem igrišču v Gabrovici drugorazredna tekma med SK Laškim in SK Žalcem, ob 15. na Glaziju podsevezna tekma med SK Celjem in SK Amaterjem iz Trbovelja, ob 15.30 pa na igrišču pri Skalnici tekme podružnice podružnike Škalnica in SK Olimpom. Za obe podsevezne tekme v Celju živahnino zanimanje.

— Lahkoniteljske dveje Concordia-Celje. V nedeljo ob 10. dopoldne se bo pričelo na celjski Glaziju lahkoniteljski dvoje med državnim prvakinom Concordijo iz Zagreba in representanco celjskih atletov. Ker je celjska representanca zelo močna, saj je v njej več državnih representantov, bo srečanje izredno zanimivo. Tekmovanje obsega teke na 100, 400, 800 in 3000 m. balkansko štafeto, met krogla in disk ter skok v višino in daljino. Nedeljsko srečanje bo načelo lahkoniteljske prireditve pri skupnosti Škalnica.

— Neurec pri delu. Ko je bil 62-letni Alojz Jesih z Dobrove, žagar pri g. Kukovcu na Lavi pri Celju, zaposlen te dni pri cirkularki, je odletel od cirkularke kosa, zadel Jesih v obraz in ga močno poskodoval. Jesih se zdravi v celjski bolnišnici.

— Ij Radioprogram

Sobota 9. oktobra

12: Pisane zvoke v venček nabrane, pošljemo v eter iz bele Ljubljane! — 12:45: Vreme, poročila. — 13:15: Pisane zvoke v venček nabrane, posljeni v eter iz bele Ljubljane! — 14: Vreme. — 18: Za delopust! (igra

Železničarska kolonija na Hrušici

Skrajni čas je že, da se ves ta veliki delavski revir uvrsti v višji draginjski razred

Jesenice, 7. oktobra
Vas Hrušica pri Jesenicah je širiš javnosti malo znana. Silno redka so poročila s Hrušico v dnevnem časopisu. Le takrat, ko se v vasi odigrja ljubezenska tragedija, se pripeti na cesti smrtna nesreča ali če po vozi vlak kakšega trpina, je širiš javnost opozorjena na to, da je tudi na Gorenjskem vas Hrušica.

Hrušica šteje okoli 1000 prebivalcev. Skozi vas se dnevno podi nešteito avtomobilov in motociklov in mimo vse vožijo polni vlaki letovičarjev. Izmed vseh goranskih vasi ima Hrušica poseben značaj in prebivalstvo živi svojevrstno življenje. Vas se deli v dva zelo različna dela. V starem delu vasi so kmetske hiše prislonjene na pobodljiv hribov, v novem, tako zvanem železničarskem delu pa so postavili hiše med gradnjivo karavanškega predora in železnice. Te hiše stojijo v ravnih črtah, so visoke in bele, toda njih lesena ogrodja so že nagnita in trhla, da so hiše podobne povejnjim grobovom.

V teh hišah stanuje mnogo železničarskih družin. Može delajo na jesenjskem kolo dvoru, v kuričilih na progovni sekcijski in na odprtih progah. Večinoma so to nizi železnički uradniki, dnevničarji, služitelji, sprevidniki, kurjači, premikači, zavirači in govorni delave, tako zvani mali ljudje, ki pa imajo po večini velike družine. Mesečni prejemki so jimi zelo skopod odmerjeni in stoje precej pod eksistenskim minimom. Največji siromaci pa so progovni delave, ki na vse delavne dni v mesecu zaslužijo kakih 400 do 700 din, tako da pride v mnogih primerih konjam 100 din na mesec na osebo. S takimi prejemki si železničarske

družine ne morejo nabaviti zadosti živil, ki pa naj vzamejo denar za obliko, obutve šolske potrebštine in za dragi kurivo, kaj šele da bi si mogel izgarniti delavec privoštiti v nedelje kupico dobrega vina. Se teže življenje kot može imajo njihove žene, ki morajo biti prave umetnice v pogledu gospodinjstva in v vzdrževanju velikih družin.

Oni dan sem bil na Hrušici v hiši, kjer se zbirale železničarske družine. Večina navzočih je bila slabu oblečena in hranjena, trehkih obrazov in bledih lic. Na obrazih odraslih se je odražalo trpljenje, skrb in beda. Srčneje so one družine, ki imajo sinove v tovarni ali hčere v zasebnih službah.

Hrušica je problem zase. Plodne zemlje tu ni. Vsaka družina ima tu vrtiček, katerega površina se pokrije s par rjhami ter morda par kuncem in kokos, s katerimi pa se ne da živeti. Gozdovi, travniki in pašniki, kolikor jih je, so last posetnikov, kajžarjev in jesenjskih lesnih trgovcev. Dražina narašča iz dneva v dan. Pozna se bližina državne meje, velikih letovišč in industrijskega revirja. In naravno je, da se cene najvažnejših življenjskih potrebujev uravnavajo po njih. Hrušica je velika železničarska kolonija, v kateri se najteže in najdražje živi. Skrajni čas je, da se ves ta veliki delavski revir uvrsti v višji draginjski razred in da se državnim uslužbenecem vrnejo prejemki kakršni so imeli pred zadnjim redukcijom plač. Cene življenjskih potrebujev so na Jesenicah in na Hrušici višje kakor v Ljubljani in skoraj iste kakor na Bledu. Znano je, da je Bled najdražji kraj v državi.

M. S.

stremljenja in delo, ki si ga je naložilo sokolsko gledališče za točodošo sezono.

Lani si je sokolsko gledališče omisilo originalno novost. Ob vsaki predstavi je dalo v tisk poseben gledališki vestnik, ki je postal najboljša reklama za posamezne predstive. Ta vestnik je prinašal na eni strani reklamo za odrške priredite, na drugi strani pa kritiko teh uprizoritev ter podrobni opis posameznih predstav, tako da je bilo občinstvo že v naprej točno poučeno o vsebin iger ter je lažje sledilo in tudi bolje razumelo posamezne prizore v igrah. S tem je bila dosežena duševna harmonija med gledalcem in igralci, kar je nujno potrebno za uspeh odrške priredite. Tudi letos bo sokolsko gledališče obnovilo ta preizkušen način odrške propagiranja in duhovne povezanosti z občinstvom, ki ja lahko rodil tako odlične rezultate.

SPORT Nekaj drobtin

Ilustrovane sportske novosti poročajo, da se je levo krilo Ljubljane. Žemljič, prijavil za zagrebško Concordijo. Vodstvo SK Ljubljane je bilo s tem igračem že deli časa v sporu in zato ni čuda, da jo je pojalih v Zagreb, kjer pa več nudi.

Prosenik ali Prosenik? To je poglavje, o katerem se vedno razpravljajo naši bratje onstran Sotle. Zagrebški listi namesto dosledno se večno priejo Prosenik in ne Prosenik, čeprav je fant iz Brežic in je ponovno poudarjal, da je Slovens. To pa Zagrebčanom ne gre v račun in te dni se zagrebški novinarji spet zglašili pri državnem praviku v kolessarstvu:

— Kako se piše. Posenek ali Prosenik?

— Pišem se Posenek!

— Ali je to res?

— Sevela je.

V ljubljani Prosenek, v Zagrebu Prosenek, tako se lažje živi, najbolje se izhaja...

Se eno pikantno čitamo v zagrebških Ilustrovanih sportskih novostih. V nedeljo so bile motociklistične dirke v Miramaru pri Zagrebu in rezultati smo tudi mi poročali. Zagrebški listi so sami priznali odliečno Staričeve vožnje, naglašajoč, da je »Letec Kranjec« spet v formi. Omenjeni listi pa je objavil v zadnji številki slike »Letec Dancs« Sörensena, ki je pred leti postavil rekord na zagrebških prgorih, a nedeljo ni bil na startu, »srebrni strelci« Angleža Buttlerja in Antona Uroča, »majstor Zagreba«, češ da je hitrejši od letec Kranjca, za 1 (jedn!) petinčko sekunde. Staričeve slike niso objavili in tudi ne poročila, da je bil v dirki motorjev do 500 cm drugi za Buttlerjem in za celih 5 sekund boljši od Uroča! Zagrebške »Novosti« pa v ponedeljek ugotovile: »Start je letec. Buttler je že po 200 m na vodstvu, spremljata ga Starič in Uroč. Penež je prehitel Lodža in ne popušča. Uroč zacetaja in Starič je edini dobrobitni spremljalec

— Ah, razumela sem: hotel si se osvetiti, toda osvetiti... za kaj neki, bože moj?

— Staša, obljubila si mi, da mi vse poveš.

— Pa naj bo. Kaj hoče vedeti?

— Zakaj si me zapustila?

— Mož, ki je bil prišel k meni, mi je dejal, da si obučal in da bi bila samo ovira v tvojem življenju. Zahteval je, da moram izgimiti, če hočem, da te bo še podpiral. Tudi jaz sem bila obučala. Izginila sem torej zato, da bi bil ti srečen.

— Tvoje pismo! Teko kratko in hidno!

— O, če bi bil vedel, kako mi je bito pri sreču, ko sem ti pisala!

— Tista miločina!

— Molč! Kako moreš govoriti med nama o miločini?

— In vendar je bila to miločina!

— To je bila restitucija.

— A tebi ni ostalo potem nič več?

— Saj nisem nicedesar več tabila.

Zasmehljivo jo je zavrnil:

— Povsem točno: twoje poslanstvo.

— Da, povsem točno, moje poslanstvo. Kaj drugači mi je preostalo, ko sem te bila izgubila? Okleinila sem se svojega poslanstva, kot edinega rešilnega pasu, ko sem zaplavala po morju nesreče. Ah,

Robert, koliko poguma je bilo treba, da sem se mogla odtrgati od tebe! Tista okna, za katerimi sem vedela, da si, ko me je jahta odnašela, in ki sem jih videla, kako postajajo vedno manjša, dober niso ugaenila...

— Tvoje poslanstvo — Za Jozip Župančič — Za Narodno ustavo Fran Jeran — Za upravo in inzervati delista Oton Christof. — Vas v Ljubljani.

srebrne strelec. Krasna vojna velikih mojstrov in neustrašenih dirkačev. Starič je oni starci iz najboljših dñi. Dostojen protivnik svetiskega pravca, siguren na ovinkih, točen v izvozu in uvozu, urenen na ravni progi. Občinstvo stvari nad Ludvikovo spremnostjo in priznavajoč prvenstvo Angležu obvezno navdušeno plosa Stariču.

Tako v ponedeljek »Novosti«, a v torku je samo še Uroč junak dneva. Stariču: zmorec je storil svojo dolžnost...

Iz Poljčan

Dajte nam dovolj pismoroč, ki bodo svoje delo zmogli, in ne dopustite, da bi pri delu omagali. Tako se glas prošnja in zaigra tukajšnjega občanov, davkovačevalcev, ki imajo kot vsi drugi pravico, da v redu prejemajo svojo dnevno pošto. Čeprav so Poljčane eden najpomembnejših krajev, pa se to v zadnjem času ne dogaja. Upava tukajšnje pošte je namreč do nadaljnega ukinila dostavo pošte za vas Poljčane in za naselja, ki spadajo pod selsko

pošto. In to seveda iz upravičenih razlogov. Na pošti, kjer je dela za najmanj 4, sta v zadnjem času le dva pismoroča. Eden od njiju spremja dnevno ambulanco v Konjice ter pride tako za Poljčane v pošte le en sam, ki seveda ne zmore vsega dela. Pošta se dostavlja sedaj edino le v Pekel, t. j. par hiš tik ob kolodvoru, med tem ko so drugi kraji odrezani. Kdor nima časa dvigniti pošte direktno na pošti, tako pa več dni ali več teden ne dobi časnika in drugih važnih sporočil. In to se godi ne kje v kakšnih hišib, temveč v kraju ob glavnih železniških progah Ljubljana — Maribor. Merodajni krajevni činitelji so v izogib temu nevzdržnu stanju vložili na poštno direkcijsko pritožbo. Ne glede že na samo ureditev redne dostavitev pošte, ampak tudi da se razbremenite dela doseganja pismoroča, ki vršita službo dnevno nepretrgoma od 4. zjutraj do 8. zvečer, je nujno potrebno, da se namestite tukaj takoj še dva pismoroča. Priporinjam, da je pre mestivti in odhodu upravnika tudi stalež uradništva nepopoln.

Velika pustolovščina bele armade je bila pa nekega dne končana in ko se je general Wrangel poslovil s svojo armado, sta odpotovila zakonca Skoblin v Turčijo. Tam pa nista ostala dolgo, ker je bilo življenje predrago. Preselila sta se v Bolgarijo, pozneje pa sta odpotovila v tajni misiji v Nemčijo. Nadja je nastopala v Nemčiji, pa tudi po drugih evropskih državah na vse večjih koncertih, čeprav njen glas ni bil več tako svec, kakor v mladih letih. Venčar je pa se imela uspeh, o katerem se pa ne ve, ali je bil bolj moralnega ali finančnega začaja. General Skoblin je bil svoji ženi impresario in moral je večkrat potovan pred njim, da je prekrbel gostovanje. V novembру 1929. nekaj telovih pred ugrabitvijo generala Kutjejeva, sta se preselila zakonca Skoblin v Pariz. Večkrat sta menjala stanovanje. Zivelala sta pa zelo dobro, čeprav je Nadja le redko pritejala koncerte.

Ko sta pa izginila generala Miller in Skoblin, je bila že dva dni arretirana tudi Nadja Skoblin-Pleviška, ker ni znala preiskovalnemu sodniku pojasnititi nekaterih protišlojivih v svojih izpovedih, niti dati zadovoljivega pojasnila o načinu življenja velikih dogodkov in drugih okolnosti v zvezi z ugrabitvijo generala Millerja. O vsem tem je gotovo dobro poučena in jasno je, da je igrala v teh dogodkih važno vlogo. To je eno najzanimivejših poglavij njene tukajšnje življenja, ki se pa ni odzrevalo v Širni Rusiji, temveč v skrivnostni džungli vojaških in političnih spletov, v bunstvu in izseljstvu zapadne Evrope, kjer sta bila zakonca Skoblin samo tajna agenta in lutke močnejših gospodov in širih interesov.

Miljarderji

Daily Mirror poroča, da je v Angliji 824 milijonarjev v funtih šterlingov. Mnogi izmed njih so miljarderji, če računamo njihovo premoženje v naših dinarjih. Eden najznamenitejših angleških bogatašev je lord Nuffield, konstruktor avtomobilov, čigar premoženje se senci na 20 milijonov funtov. Lord Nuffield je izdal nad 7 milijonov funtov šterlingov za razne ustanove in v dobrodelne namene. Svojo kariero je začel, ko mu je bio 17 let in ko je imel v žepu pet funtov šterlingov. Taktak se je začel s izdelavo biciklov.

Angleški petrološki kralj sir Henry Deterding ima tudi 20 milijonov funtov šterlingov. V mladih letih je bil skromen uradnik in za svoj uspeh se mora zahvaliti svoji bistrosti. Vedno je značilno, da bodo oceniti položaj in presoditi, kako se bodo razmere razvijale. Gordon Selfridge, Američan, ki pa postal Anglež, je bil kot 14 leten deček pometač v neki banki, potem je pa hitro napredoval v velikem trgovskem domu. Zdaj zaposluje sam okrog 5.000 uslužencev. Mož pravi, da se mora za svoje bogastvo zahvaliti svoji poštenosti, združjenosti in energiji. Najboljši mož na svetu, če ne računamo indijskih knezov, je pa Henry Ford. Tistim, ki bi mu radi sledili, pripočora: »Začnite z malim in nadzorujte sami delo. Izdelujte bolje in ceneje od drugih.«

Ameriški inženjer išče zaklad

Ameriški inženjer Nathan Sturdy, član mnogih znanstvenih društev, je sklenil iskanje zaklada španških osvajalcev Amerike. Njegovo pozornost so zbulile govorice, da je v podzemni jami blizu Tucsona v državi Arizona skritega 2.500.000 unč zlata. Zakopal naj bi ga bil neki španški guverner v 16. stoletju. Zlato so imeli pravilno Indijanci, ki so ga našli v gorah, pa jima ga je španški guverner vzel. Nikomur ga ni hotel zaupati, ko je bil odprtikan v Evropo, bal se je pa tudi, da bi zlato ne bilo varno na ladji. Najbrž je sodil druge ljudi po sebi. Nai bo že kakorkoli, zlato je ostalo v Ameriki.

Inženjer Sturdy trdi, da je našel v starih zapisih preeč točne načrte kraja, kjer je zlato skrito. Ta zaklad se iskal že mnogi, toda zmanjša. Inženjer Sturdy je poglašen, da je poleg zaklada v zdaj ga bo začel sistematično iskati. Delal bo na lastno peni, brez pomoči tujega kapitala, kar prira, da veruje govoricom o ogromnem skritem zakladu.

NEČIMERNOST

Poglejte, se pobahuje gospodinja vprito gosta, — tu so tri fotografije mojega moža. Na prvi je kot otrok, na drugi kot mož, na tretji je pa že ravnatelj.

Moral bi bil ugasniti z njimi. Zadrhtela je tako močno, da se je sesedla v njeno naročje.

Oprsti... je zašepetal...

Robert je pa hotel vedeti vse iz njene preteklosti. Torej si se omotaša s Hawkstonom? Napravila si iz njega zaveznika, družabnika — to so vse leste besede. Zakaj ga zdaj odbijaš od sebe?

Vzvralna se je in trpkе poteze so se ji začrtale na obrazu.

Saj res, tega še ne veš. Čuj, zaupala sem mu. Nobenega poveda mi ni dal, da bi bila dvomila o njegovih lojalnosti.

Hawkstoneva lojalnost!

Verovala sem v njega, priznam. Storil je vse, da bi bilo tako. Nikoli ne bo nihče do dna duše spoznal tega moža. In vendar so se oglašili v mehi dvomni tistega dne, ko si mu vrgel v obraz obdožitev, kakor sem več. Moja žrtev je bila preveča, da bi mogla misliti, da bo zmanjšan. Hotela sem zavedeti... in zvedela ljuhezni in hrepenujan perzijskega

— V tistih redkih trenutkih, ko se mi je Lo približal, sem čutila v njem tih simpatijo. Ne vem, kakšne cilje ima pred seboj, vem pa, da mi niso sovražni. Mislim, da sem iz raznih namigov spoznala, da gre za blazno misel posaditi zoper na prestol strmoglavljenega cesarja. Edino, kar dobro vem, je to, da mrzi Sovjetov prav tako, kakor jaz in da je tudi on pripravljen boriti se z vsemi sredstvi proti njihovemu razmahu na Kitajskem, samo iz drugačnih nagibov. On je bil tisti, ki mi je prišel iz lastnega nagiba povedati, da je po svojem burnem nastopu proti Ismailu Hawkstoneu slednji takoj ustavil pošiljanje orožja in streličev Čangovi in Fengovi vojski, da bi tako pa realiziral akcijo proti Moskvi.

Torej je izdal pogodbo?</p